

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 335/2016-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Mikulášom Buzgóom, Štúrova 20, Košice, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Er 298/2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 13. mája 2016 doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základných práv zaručených čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva zaručeného podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Okresného súdu Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 Er 298/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v postavení oprávneného od 6. mája 2014 účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom na podklade zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Prešov sp. zn. 8 Zm 1/2013 z 9. decembra 2013. V napadnutom konaní okresný súd uznesením č. k. 14 Er 298/2014-56 z 3. marca 2016 exekúciu zastavil a súčasne vyslovil, že o trovách exekúcie bude rozhodnuté do 30 dní od právoplatnosti uznesenia o zastavení exekúcie.

K namietanému porušeniu práva na nestranný súd sťažovateľ v argumentácii sťažnosti uvádza, že v inej jeho exekučnej veci Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 NcC 11/2015 z 25. mája 2015 rozhodol, že všetci sudcovia okresného súdu sú z prerokovania a rozhodovania veci vylúčení a vec prikázal Okresnému súdu Stará Ľubovňa. V zmysle odôvodnenia označeného uznesenia majú byť všetci sudcovia okresného súdu zaujatí, pretože povinných osobne poznajú. Sťažovateľ pritom poukazuje na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva vzťahujúcu sa na inštitút nestrannosti sudcu tvrdiac, že nezaujatosť rozhodujúceho sudcu okresného súdu *„bola podľa takto vnímaných kritérií spochybnená samotným rozhodnutím Krajského súdu v Prešove. Ten v obdobnej veci, tých istých účastníkov a práve z dôvodu na strane pasívne legitimovaných účastníkov konania, svojím rozhodnutím všetkých sudcov Okresného súdu Poprad z prejednávanej veci vylúčil. Nakoľko sa tak stalo v mojej inej právnej veci s rovnakým, resp. obdobným okruhom účastníkov konania, len s inou výškou pohľadávky, je konanie Okresného súdu Poprad v zásadnom rozpore s teóriou nezaujatosti a nestrannosti súdu. Nie je možné, aby v inej právnej veci boli všetci sudcovia vylúčení a v konaní sp. zn. 14Er 298/2014, EX 25/14 uvedeným spôsobom vylúčený sudca konal a môj návrh ako oprávnenej osoby zamietol. Takéto rozhodnutie nemôže byť hodnotené ako nezaujaté... V predmetnej veci je rozhodné, že sudcovia Okresného súdu Poprad v zhode uviedli, že medzi nimi a povinnou v 2. rade [REDACTED] je priateľský vzťah a povinného v 1. rade (jej manželka) poznajú.“*

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote sťažovateľ poukazuje na neprimeranú dĺžku konania, konkrétne najmä na skutočnosť, že okresný súd nerozhodoval o návrhu povinného na odklad exekúcie a jej čiastočné zastavenie 14 mesiacov. Vylučuje pritom skutkovú a právnu zložitosť veci ako dôvod, pre ktorý okresný súd nerozhodoval. Pokiaľ by okresný súd konal bez zbytočných prietáhov, ani sťažovateľovi by nevznikla povinnosť doplnenia návrhu v zmysle ustanovení čl. V zákona č. 438/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej aj „novela Exekučného poriadku“). Sťažovateľ uvádza, že označená «novela zákona postavila podmienky v môj neprospech, nakoľko mi zmenou zákona bola uložená povinnosť doplniť pred tým v kvalifikovanej forme urobené podanie. Lehotu, ktorú zákonodarca vo vzťahu k tejto zmene zákona uložil, je možné hodnotiť ako príliš krátku. Rovnako súd v tejto veci nesplnil svoju poučovaciu povinnosť podľa § 5 Občianskeho súdneho poriadku „Súdy poskytujú pri plnení svojich úloh účastníkom v občianskom súdnom konaní poučenia o ich procesných právach a povinnostiach.“ Návrh na vykonanie exekúcie som doplnil v zákonnej lehote 29.1.2016. Súd však moje podanie vyhodnotil ako neúplné. ... Dňa 19.2.2016 som predložil súdu podanie označené ako doplnenie doplneného návrhu na vykonanie exekúcie. V tomto podaní som vysvetlil, že záväzkový vzťah vznikol na základe ústnej dohody, ktorou ma povinný, ako kamarát, požiadal o poskytnutie pôžičky na vysporiadanie skorších dlhov s prísľubom, že po následnom preúverovaní ich nehmuteľnosti, mi dlžnú sumu vráti. Preto som jednoznačne vyhlásil, že zaviazanosť povinného zo zmenky nevznikla v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou. Súd však moje podanie vyhodnotil ako neúplné. Takýmto hodnotením posúdil podanie zo dňa 29.1.2016, doručené súdu 5.2.2016 a učené v lehote podľa predmetnej novely. Napriek jednoznačnému názvu podania zo dňa 19.2.2016, ktorý preukazoval priamu súvislosť s podaním zo dňa 29.1.2016, súd hodnotil toto podanie ako podanie po lehote, ktorá je prekluzívna a preto naň neprihliadol. Podanie zo dňa 29.1.2016 podľa hodnotenia súdu neobsahovalo rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Vyhlásenie, že s povinným nemám žiadny vlastný vzťah, súd vyhodnotil ako nedostatočné, nesplňajúce zákonné podmienky. Napriek už uvedenému, podanie zo dňa 19.2.2016 priamo nadväzovalo a dopĺňalo prvé podanie. V ňom sa jednoznačne uvádza, že

vzniknutý vzťah sa nezakladá na spotrebiteľskom vzťahu. Nakoľko však mám za to, že podanie som urobil v zmysle zákona a v zákonnej lehote a následne včas urobené podanie som ešte doplnil, napriek tomu, že súd ma mal vyzvať na doplnenie podania a poučiť ma v zmysle §5 Občianskeho súdneho poriadku. Takéto porušenie práva na prerokovanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov sa spája s porušením práva na nestranný a nezávislý súd, t.j. pri jeho rozhodovaní vo veci vidím absenciu zásady nezaujatosti súdu.».

Splnenie podmienok prerokovania sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sťažovateľ odôvodňuje poukazom na obsah svojho podania z 26. februára 2015, ktorým vyzval okresný súd, aby „vo veci konal bezodkladne“. Svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľ odôvodňuje neodstrániteľnosťou následkov porušenia označených práv na „psychickom rozpoložení založenom z nečinnosti súdu a neschopnosti svojimi úkonmi ovplyvniť túto nečinnosť a predovšetkým z nezáujmu konajúceho súdu o osud mojej právnej veci z pohľadu uspokojenia môjho nároku“.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd o jeho sťažnosti takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci pred nestranným súdom zriadeným zákonom podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Poprad v konaní... sp. zn. 14 Er/298/2014, porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru... postupom Okresného súdu Poprad v konaní... sp. zn. 14 Er/298/2014, porušené bolo.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume spolu 8500 eur, ktoré je Okresný súd Poprad povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Sťažovateľovi priznáva náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1000 € od Okresného súdu Poprad, ktoré je súd povinný mu zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Okresný súd Poprad je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby v sume 303,16 eur... do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet právneho zástupcu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť

preto možno považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (IV. ÚS 92/04, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 221/05).

K namietanému porušeniu základného práva na nezákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd poznamenáva, že sťažovateľ v prvej vete petitu sťažnosti nesprávne uvádza označenie článku zaručujúceho základné právo na nezákonného sudcu. Ide o čl. 48 ods. 1 ústavy, a nie o čl. 48 ods. 2 ústavy, ako chybné uvádza sťažovateľ. Aj keď uvedené pochybenie posúdil ústavný súd ako chybu v písaní a prihliadajúc na celkový obsah sťažnosti, uvedené nemalo podstatnejší význam vzhľadom na záver ústavného súdu o nedostatku podmienok na prerokovanie sťažnosti.

Z princípu subsidiarity zakotveného v čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd v tejto súvislosti predstavuje ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal

popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Sťažovateľ namieta porušenie označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktoré nie je dosiaľ právoplatne skončené. V danej veci totiž okresný súd prvým výrokom uznesenia č. k. 14 Er 298/2014-56 z 3. marca 2016 exekúciu zastavil, avšak proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ 16. marca 2016 odvolanie. Uvedené skutočnosti potvrdil aj okresný súd na základe dožiadania ústavného súdu. Z obsahu uznesenia okresného súdu č. k. 14 Er 298/2014-56 z 3. marca 2016 vyplýva, že exekúcia bola zastavená podľa § 57 ods. 1 písm. m) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.

Podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m) je prípustné odvolanie.

Z uvedeného je zrejmé, že konanie okresného súdu vo veci sťažovateľa vedenej pod sp. zn. 14 Er 298/2014 dosiaľ nie je právoplatne skončené a podľa platnej procesnoprávnej úpravy [§ 206 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“)] bude uznesenie o zastavení exekučného konania predmetom odvolacieho prieskumu realizovaného krajským súdom ako súdom odvolacím. V rámci neho je odvolací súd povinný aj skúmať, či napadnuté uznesenie nevydal vylúčený sudca [odvolací dôvod podľa § 221 ods. 1 písm. g) OSP]. Uvedená právomoc krajského súdu tak vylučuje právomoc ústavného súdu na konanie o sťažnosti v časti namietaného porušenia základného práva na nezákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na prejednanie veci pred nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu.

S prihliadnutím na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Ústavný súd opakovane judikoval, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je v prípadoch, keď sa ňou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 215/07, III. ÚS 305/07).

Ústavný súd poukazuje aj na svoju judikatúru, z ktorej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 154/03, IV. ÚS 221/05). V prípade, keď ústavný súd zistil, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu buď nevyhovet (napr. I. ÚS 11/00) alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že podstatou sťažnostných námietok sťažovateľa, ktorý v namietanom exekučnom konaní vystupuje v postavení oprávneného, je podľa neho úplná nečinnosť okresného súdu v exekučnom konaní začatom doručením návrhu sťažovateľa na vykonanie exekúcie súdnemu exekútorovi, a to pri rozhodovaní okresného súdu o návrhu povinného na povolenie odkladu exekúcie a na čiastočné zastavenie exekúcie, ktorý bol doručený 6. novembra 2014. Sťažovateľ uviedol, že okresný súd v dôsledku svojej nečinnosti v spojení s novelou Exekučného poriadku vyžadujúcou doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie sťažovateľom v konečnom dôsledku o podaných

návrhoch povinných ani nerozhodoval, keď exekučné konanie uznesením č. k. 14 Er/298/2014-56 zo 6. marca 2016 zastavil pre nedoplnenie návrhu na vykonanie exekúcie sťažovateľom spôsobom ustanoveným novelou Exekučného poriadku.

Pokiaľ ide o možnosť porušenia základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu bolo označené exekučné konanie neprávoplatne zastavené. O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu už napadnutý súd nemá právomoc rozhodovať, pričom vec by podľa § 209a ods. 2 OSP mala byť predložená na rozhodnutie krajskému súdu. V danom prípade tak už sťažnosť vo svojej podstate nesmeruje proti aktuálnemu a trvajúcej zásahu okresného súdu do označených práv.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že hoci sťažovateľom opísané skutočnosti indikujú možnosť porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v období od doručenia návrhu povinného na odklad a čiastočné zastavenie exekúcie, t. j. od 6. novembra 2014 až do rozhodnutia o zastavení exekúcie uznesením zo 6. marca 2016 (spolu v trvaní jedného roka a štyroch mesiacov) tieto prietahy v okolnostiach danej veci nehodnotí ako zbytočné prietahy takej intenzity, ktoré by dosahovali ústavný rozmer. Podľa názoru ústavného súdu ide len o ojedinelý prietah, pre ktorý ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry nepovažuje za potrebné vyvodzovať záver o porušení označených práv.

Argumentáciu sťažovateľa o zodpovednosti okresného súdu za súčasný stav napadnutého konania v dôsledku spôsobených zbytočných prietahov (v zmysle jeho výsledku, ktorým je zastavenie exekúcie) považuje ústavný súd iba ako neodôvodnené prenášanie zodpovednosti sťažovateľa za nedodržanie zákonných predpokladov na ďalšie vedenie exekúcie po 1. januári 2016 vyžadované novelou Exekučného poriadku. Podľa názoru ústavného súdu tak ani táto spojitosť s uvedeným ojedinelým prietahom nemôže

zakladať zodpovednosť, ktorá by odôvodňovala zásah ústavného súdu v podobe vyslovenia porušenia označených práv a priznania žiadaného finančného zadosťučinía. Vo vzťahu k návrhu na priznanie nemajetkovej ujmy ústavný súd dodáva, že formulácia petitu sťažnosti v tejto časti ani nezodpovedá ústavným a zákonným právomociam ústavného súdu (čl. 127 ods. 3 ústavy, resp. § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Z uvedených dôvodov ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016